

Flere end ni ud af ti droppede pensionsprodukt efter lovændring

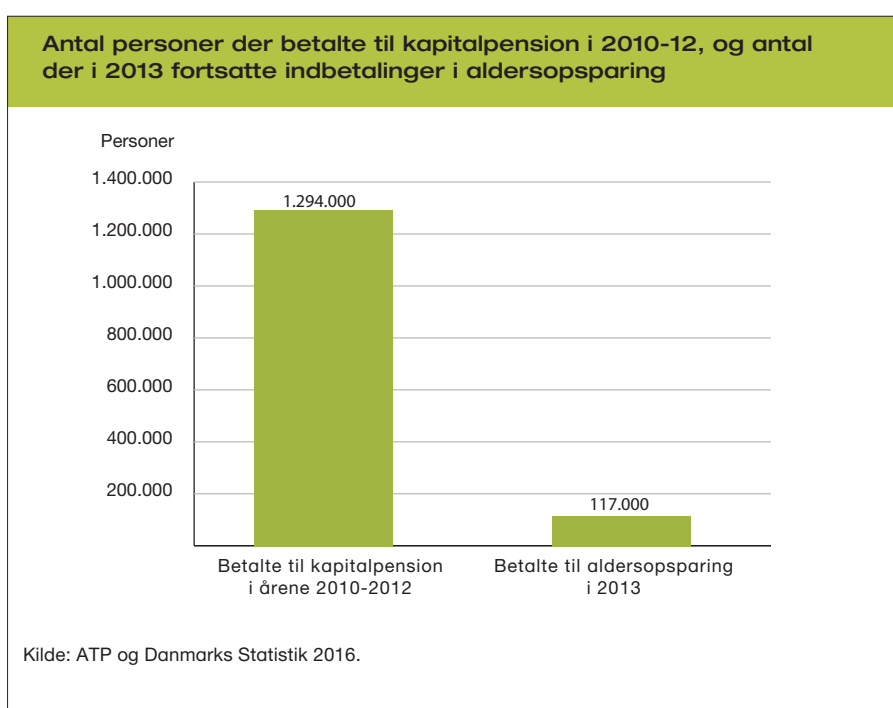
Fuldt stop for indbetaling til pensionsopsparingen. Det var konsekvensen for rigtig mange danskere, da aldersopsparingen i 2013 afløste kapitalpension.

En ny analyse fra ATP viser, at ni ud af ti af de personer, der hidtil havde betalt til kapitalpension, stoppede indbetalingerne, da de i 2013 fik tilbud om at spare op i aldersopsparing.

Året før, i 2012, havde knap 1,3 million danskere kontinuerligt gennem mindst tre år sparet op i kapitalpension. Men da den mulighed stoppede i 2013, og aldersopsparingen blev tilbudt som alternativ, droppede langt de fleste deres opsparing – kun 117.000 personer fortsatte indbetalingen.

Tidligere analyser har vist, at der i kroner og øre da også var tale om et markant fald. Imens der i alt blev indbetalt 15,9 mia. kr. til kapitalpension i 2012, blev der i 2013 indbetalt 1,7 mia. kr., svarende til 2,7 mia. kr. før skat. Det er de 2,7 mia. kr., der kan sammenlignes med tidligere, hvor der ikke blev svaret skat.

En del af de tidligere indbetalinger til kapitalpension blev i stedet flyttet over på andre pensionsprodukter, især ratepension, mens en del af indbetalingerne helt forlod pensionssystemet og gik til fri op-

Af figuren fremgår, at 1.294.000 danskere både i 2010, 2011 og 2012 betalte ind til en kapitalpension. Da aldersopsparing blev indført i 2013, valgte kun 117.000 af disse at fortsætte opsparingen. Opgørelsen dækker både private indbetalinger og arbejdsmarkedsordninger.

sparing eller forbrug. De samlede indbetalinger faldt med mere end 2 mia. kr. fra 2012 til 2013.

Samme resultat efter skat

Der er én central forskel på kapitalpension og aldersopsparing. Nemlig, at en kapitalpension først bliver beskattet

ved udbetaling, mens skatten skal falde med det samme ved opsparing i aldersopsparing.

I modsætning til hvad mange tror, så spiller det i den sidste ende ingen rolle, om skatten skal falde ved ind- eller udbetaling, hvis skatten er den samme. ►

Skat ved udbetaling ser i et simpelt eksempel ud som følger: Man sparer 100 kr. op, får dem forrentet med fx 100 pct. og har så en opsparing på 200 kr. Efter 40 pct. i skat har man 120 kr. i hånden. Resultatet af skat ved indbetaling er det samme: Efter 40 pct. i skat bliver 100 kr. til 60 kr. Når de forrentes med 100 pct., står man tilbage med 120 kr.

Aldersopsparingen er altså ikke på papiret noget ringere produkt end kapitalpensionen. Faktisk er det lidt bedre. Beskatningen af kapitalpension lød på 40 pct., mens skattesatsen for aldersopsparing blev sat til 37,5 pct. Altså en potentiel besparelse på 2,5 pct. En besparelse der tilsyneladende ikke har formået at lokke mange over i aldersopsparing.

Denne skattefordel blev også gjort muligt for personer med kapitalpensionsformuer. De kunne i perioden 2013-2015 "konvertere" formuen til en aldersopsparing mod at betale en skat af formuen på 37,5 pct. her og nu. Altså 2,5 pct. mindre end hvis de lod dem stå som kapitalpension. Langt fra alle benyttede sig af denne mulighed.

For mange vil aldersopsparingen også være attraktivt sammenholdt med fx rate- eller livsvarig pension. Det skyldes, at aldersopsparing ikke modregnes i offentlige ydelser. Mange eksperter har de seneste par år påpeget, at der kun er et begrænset incitament til at spare op til

pension netop pga. modregningen. Set i det lys kan det derfor virke overraskende, at der ikke er flere, som har valgt at fortsætte deres kapitalpensionsopsparing i en aldersopsparing.

Uopmærksomme

Den manglende evne til at lokke pensionsopsparere over i aldersopsparingen overrasker ikke professor Søren Leth-Pedersen fra Økonomisk Institut ved Københavns Universitet. Han har i en længere årrække beskæftiget sig med incitamenters betydning for menneskers beslutninger om fx pensionsopsparing. Og når der er tale om individuelle beslutninger, så kan man ikke forvente stor rationalitet.

"Selv veluddannede folk reagerer anderledes end en standard økonomisk teori ville forudsige. De er uopmærksomme og misforstår matematikken. For eksempel er det slet ikke umuligt, at en fremtidig større skat simpelthen umiddelbart forekommer mere attraktiv end en mindre her-og-nu-skat, og at det er grunden til, at nogle stopper indbetalingen," siger han.

Flugten fra aldersopsparingen handler dog om mere end individuelle fravalg. Også arbejdsmarkeds- og virksomhedspensioner har valgt aldersopsparingen fra. Den type institutioner plejer, siger Søren Leth-Pedersen, i modsætning til enkeltindivider at handle fuldt rationelt.

Uheldigt

I Ældre Sagen er økonom og seniorkonsulent Claus Blendstrup overbevist om, at netop arbejdsmarkedspensionerne i stort omfang har flyttet opsparing fra kapitalpension uden om aldersopsparing og over til rate- eller livsvarig pension: "Umiddelbart er det en uheldig bevægelse i en tid, hvor alle ved, at høj sammensat marginalskat er et problem i det danske pensionssystem," siger han. Mens hverken kapitalpension eller aldersopsparing har betydning for de offentlige ydelser, så gør det modsatte sig gældende for rate- og livsvarig pension.

Men ifølge Claus Blendstrup er der to hovedforklaringer på, at det alligevel er gået sådan: "Den ene er, at pensionselskaberne nok gerne vil administrere mange penge, hvorfor ordninger med udskudt skat er mest interessant for dem. Den anden handler om pensionsaftaler. Hvis det fx er aftalt, at pensionen af 10.000 kr. er ti pct., så skal der indbetales 1.000 kr. Hverken mere eller mindre. Hvis der skal spares 1.000 kr. op i aldersopsparing, kommer skatten på 370 kr. oveni her og nu, fordi der ikke er fradragsret for indbetalingen. Medarbejderne får altså en ekstraskat for nogle penge, de ikke har fået i hånden. Det er nok de færreste, der er interesseret i det. Hvis aldersopsparingen skal blive populær, så kræver det altså som minimum, at pensionsaftalerne sikrer, at man kan betale til aldersopsparing netto før skat," siger han.